

Aan de Regering van Curaçao
d.t.v. de Minister van Algemene Zaken
Fort Amsterdam 17
Curaçao

Datum: Curaçao, 8 mei 2014

Ref.nr.: 068/2014-SER

Betreft: Initiatief ontwerp landsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik

Naar aanleiding van het Besluit van de Raad van Ministers gedateerd 22 januari 2014 met betrekking tot zaaknummer 2013/17948, is de Sociaal Economische Raad, hierna "de SER", verzocht om advies uit te brengen betreffende de initiatief ontwerp landsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik.

De Sociaal Economische Raad brengt hierbij advies uit.

Het ontwerp is in behandeling genomen in de voorbereidende vergaderingen van de SER op 21 maart en 25 april 2014.

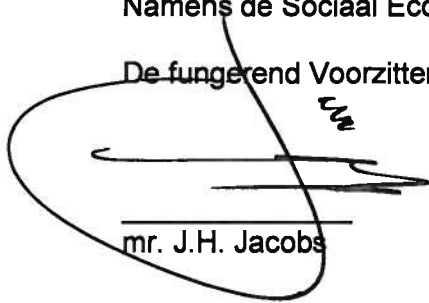
Bijgaand advies is in de plenaire vergadering van 25 april 2014 vastgesteld.

Voor een inhoudelijke uiteenzetting wordt verwezen naar bijgevoegd advies.

De SER verzoekt u bijgaand advies door te geleiden naar de Staten van Curaçao.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De fungerend Voorzitter,

Mr. J.H. Jacobs

de Secretaris,

Mw. drs. J.J. Provence

c.c.: - Wetgeving en Juridische Zaken

**Advies inzake de initiatief
ontwerplandsverordening tot wijziging van de
Landsverordening beperking tabaksgebruik
(P.B. 1996, no. 55).**

Sociaal - Economische Raad

Ansinghstraat # 13-17, Curaçao
Tel.: 461 -5406 / 461 -5328 Fax.: 461 -5399
Website: www.ser.an
Email: info@ser.cw

Inhoud

1.	Inleiding.....	1
2.	Inhoud van het ontwerp.....	2
3.	Standpunt van de SER.....	4
3.1	Algemeen.....	4
3.2	Reikwijdte van het rookverbod	5
3.3	Alternatieve rookproducten	6
3.4	Inwerkingtreding.....	7
3.5	Wetstechnische aspecten	7
3.6	Financiële gevolgen	7
4.	Conclusie	8

Advies van de Sociaal Economische Raad zoals vastgesteld in de plenaire vergadering op 25 april 2014 inzake de initiatief ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik (P.B. 1996, no. 55).

1. Inleiding

Naar aanleiding van het Besluit van de Raad van Ministers gedateerd 22 januari 2014 met betrekking tot zaak nr. 2013/17948 is de Sociaal Economische Raad, hierna "de SER", verzocht om advies uit te brengen betreffende de initiatief ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik (P.B. 1996, no. 55).

De Landsverordening beperking tabaksgebruik die in 1996 is vastgesteld strekt tot de beperking van het gebruik van tabaksproducten. De Landsverordening beoogt, in het belang van de volksgezondheid, bescherming te bieden aan de niet-roker tegen gezondheidsschade door blootstelling aan rook, met name in arbeidssituaties. De bepalingen van de Landsverordening beperking tabaksgebruik richten zich op het gebruik van tabaksproducten in overheidsgebouwen en instellingen voor gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening, sport, sociaal-cultureel werk en onderwijs.

Op 28 mei 2013 heeft de initiatiefnemer een wetsvoorstel ter aanpassing van de bestaande wet aan de regering aangeboden. De initiatiefnemer stelt in de brief van 16 september 2013 aan de minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) dat tot op heden geen reactie op het voorstel is ontvangen. Tevens stelt de initiatiefnemer in voornoemde brief dat hij heeft vernomen dat de regering aan een wetsvoorstel werkt met een veel bredere reikwijdte ter beperking van het tabaksgebruik dan het onderhavige wetsvoorstel. De initiatiefnemer zegt het initiatief van de regering te ondersteunen maar stelt tegelijkertijd niet te willen wachten met het uitbreiden en aanscherpen van de bestaande wet. Derhalve verzoekt de initiatiefnemer in de betreffende brief de regering om de onderhavige initiatief ontwerplandsverordening ter advies aan de SER voor te leggen.

De Voorzitter van de Staten heeft per brief van 17 september 2013 de brief van de initiatiefnemer van 16 september 2013 aan de minister van GMN gestuurd.

Op verzoek van de Voorzitter van de Staten daterend van 19 september 2013 heeft de Raad van Advies op 20 november 2013 reeds advies uitgebracht over de onderhavige initiatief ontwerplandsverordening.

Aan de SER is het ontwerp pas ter advies aangeboden op 23 januari 2014.

De initiatief ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik (P.B. 1996, no. 55) heeft tot doel het verhogen van de bescherming van personen die ongewild blootgesteld worden aan de gevaren van het meerooken.

De initiatiefnemer stelt in de memorie van toelichting dat met betrekking tot de onderhavige initiatief ontwerplandsverordening bepaalde aspecten van het door de World Health Organisation opgestelde Framework Convention on Tobacco Control¹ (hierna te noemen het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging) als richtsnoer zijn gehanteerd.

¹ http://www.who.int/fctc/text_download/en/

2. Inhoud van het ontwerp

De initiatief ontwerplandsverordening strekt tot het uitbreiden van de Landsverordening beperking tabaksgebruik met:

- het verbod om tabaksproducten te gebruiken in publiek toegankelijke ruimten waarvoor krachtens de Vergunningslandsverordening² en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao³ een vergunning vereist is;
- de toepassing van de bepalingen op het openbaar vervoer (i.e. kleine bussen);
- inbegrip van de waterpijp (gevuld met tabak) in de definitie van tabaksproducten;
- het opnemen van een bestuurlijke boetebepaling ter handhaving van de regels, zoals opgenomen in de Landsverordening.

De initiatief ontwerplandsverordening bevat twee artikelen, Artikel I en II. De volgende zaken worden hierin geregeld:

Artikel I

Artikel I bestaat uit de onderdelen A tot en met C, waarin de wijzigingen van de Landsverordening beperking tabaksgebruik zijn opgenomen.

Onderdeel A bewerkstelligt een wijziging van de begripsomschrijving van tabaksproducten en het bevoegd gezag in artikel 1 van de Landsverordening beperking tabaksgebruik, namelijk:

- in artikel 1, sub a, de begripsomschrijving van tabaksproducten wordt uitgebreid met de waterpijp;
- in artikel 1, sub d, wordt het bevoegd gezag gedefinieerd voor:
 - o de openbare gebouwen en het openbaar vervoer, bedoeld in artikel 2, eerste lid, de minister;
 - o de inrichtingen, bedoeld in artikel 3, de directeur; en
 - o de publiek toegankelijke ruimten, bedoeld in het nieuwe artikel 3a, de vergunninghouder.

Tevens bewerkstelligt onderdeel A de toevoeging van twee nieuwe onderdelen aan de begripsomschrijving in artikel 1 van de Landsverordening beperking tabaksgebruik, te weten:

- artikel 1, sub e. publiek toegankelijke ruimten waarvoor krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao een vergunning vereist is; en
- artikel 1, sub f. de minister: Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur.

In onderdeel B wordt het begrip "openbare gebouwen" in artikel 2, eerste lid, van de Landsverordening beperking tabaksgebruik vervangen door het begrip "openbare gebouwen en openbaar vervoer".

Onderdeel C regelt de toevoeging van een drietal artikelen (3a tot en met 3c) aan de Landsverordening beperking tabaksgebruik, te weten:

- in artikel 3a, eerste lid, is de bepaling opgenomen dat voor publiek toegankelijke ruimten waarvoor krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao een vergunning vereist is, het bevoegd gezag zodanige

² Landsverordening van de 7e februari 1963 houdende regelen betreffende de handel in dranken en spijsen alsmede het verschaffen van huisvesting met bediening tegen vergoeding (Vergunningslandsverordening) (P.B. 1963, no. 28).

³ Eilandsverordening, houdende nieuwe regels betreffende het exploiteren van casino's (Eilandsverordening Casinowezen Curaçao) (P.B. 1999, no. 97).

maatregelen treft dat in de voornoemde publiek toegankelijke ruimten van de daarin geboden voorzieningen gebruik kan worden gemaakt en de werkzaamheden kunnen worden verricht zonder dat daarbij hinder van het gebruik van tabaksproducten wordt ondervonden;

- in artikel 3a, tweede lid, is bepaald dat tot de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, in ieder geval behoort het instellen en handhaven van een verbod tabaksproducten te gebruiken in ruimten behorende tot de bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen categorie vergunninghouder. Op het verbod kan het bevoegd gezag, overeenkomstig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te stellen regelen, beperkingen aanbrengen;
- artikel 3b regelt de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete door de minister, bij overtreding van het bepaalde bij of krachtens de Landsverordening, waarbij bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, de hoogte en de wijze van bepaling van de bestuurlijke boete wordt bepaald;
- artikel 3c regelt het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Landsverordening door hiertoe bij ministerieel besluit aangewezen ambtenaren en geeft deze ambtenaren tevens bevoegdheden voor zover deze voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs noodzakelijk zijn.

Artikel II

In artikel II wordt de inwerkingtreding van de Landsverordening op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip geregeld dat voor de verschillende artikelen verschillend kan worden vastgesteld.

3. Standpunt van de SER

3.1 Algemeen

In mei 2003 is het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging tot stand gekomen. Het doel van dit verdrag en de bijbehorende protocollen is de huidige en toekomstige generaties te beschermen tegen de verwoestende gezondheidseffecten en sociale, milieu- en economische gevolgen van tabaksconsumptie en blootstelling aan tabaksrook. Het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging biedt hierbij een kader voor maatregelen ten behoeve van tabaksontmoediging die door de partijen op nationaal, regionaal en internationaal niveau moeten worden uitgevoerd om het wijdverbreide tabaksgebruik en de blootstelling aan tabaksrook permanent en substantieel te verminderen.⁴

Het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging is op 27 januari 2005 geratificeerd door het Koninkrijk der Nederlanden en in Nederland op 27 april 2005 in werking getreden. De regering van de Nederlandse Antillen achtte op dat moment medegelding van het verdrag niet wenselijk omdat volgens de Directie Buitenlandse Betrekkingen op advies van de Directie Volksgezondheid niet kon worden voldaan aan de verdragsbepalingen.

De memorie van toelichting gaat in op de verschillende maatregelen met betrekking tot de vermindering van de vraag naar tabak die in het WHO-Kaderverdrag zijn opgenomen en bevat veel beleidsaanbevelingen met betrekking tot die maatregelen. De initiatiefnemer noemt, naast het rookverbod, maatregelen met betrekking tot reclame, promotie en sponsoring, beperking op verkopen, en maatregelen voor verpakking en etikettering van tabaksproducten.

De initiatiefnemer stelt in de memorie van toelichting dat een rookverbod niet alleen gericht is op het beschermen van niet-rokers tegen het ongewenst meerroken, maar dat het tevens gericht is op het ontmoedigen van roken. Desalniettemin is de initiatiefnemer de mening toegedaan dat op de vrije keuze om al dan niet te roken geen inbreuk mag worden gedaan en dat iedere burger zelf de verantwoordelijkheid draagt om er al of niet een gezonde levensstijl op na te houden. De initiatiefnemer acht vooral de bescherming van diegenen die ongewild blootgesteld worden aan de gevaren van meerroken van belang. Om die reden heeft de initiatiefnemer ervoor gekozen om de maatregel ter bescherming tegen de blootstelling aan tabaksrook verder uit te werken in de initiatief ontwerp landsverordening waarbij het bestaande verbod op het gebruik van tabaksproducten in openbare ruimten wordt uitgebreid met een verbod op het gebruik van tabaksproducten in het openbaar vervoer en in publieke ruimten waarvoor krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao een vergunning vereist is.

De SER dringt, teneinde de bevolking te beschermen tegen de verwoestende gezondheidseffecten en sociale, milieu- en economische gevolgen van tabaksconsumptie en blootstelling aan tabaksrook, aan op een verdere ontwikkeling van een wettelijk kader voor maatregelen ten behoeve van tabaksontmoediging, waarbij naar de mening van de SER het WHO-Kaderverdrag als uitgangspunt kan dienen.

Daarbij geeft de SER in overweging de mogelijkheid te onderzoeken om het WHO-Kaderverdrag alsnog te ratificeren.

⁴ Artikel 3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.

3.2 Reikwijdte van het rookverbod

De initiatiefnemer stelt in de memorie van toelichting een uitbreiding van het tabaksverbod met alle publiek toegankelijke ruimten en het openbaar vervoer wenselijk te achten. Desondanks laat de initiatiefnemer de beslissing, om te bepalen welke publiek toegankelijke ruimten onder de werking van het tabaksverbod komen, aan de regering over.

In artikel 3a, eerste lid, is bepaald dat het bevoegd gezag voor publiek toegankelijke ruimten waarvoor een vergunning krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao vereist is, zodanige maatregelen treft, dat van de daarin geboden voorzieningen gebruik kan worden gemaakt en de werkzaamheden kunnen worden verricht zonder dat daarbij hinder van het gebruik van tabaksproducten wordt ondervonden. In artikel 3a, tweede lid, is bepaald dat tot de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, in ieder geval behoort het instellen en handhaven van een verbod tabaksproducten te gebruiken in ruimten behorende tot de bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen categorie vergunninghouder. Op het verbod kan het bevoegd gezag, overeenkomstig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te stellen regelen, beperkingen aanbrengen.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat deze bepaling de regering te zijner tijd de mogelijkheid biedt om, middels het vaststellen van een landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te bepalen welke openbaar toegankelijke ruimten onder de werking van het tabaksverbod komen te vallen.

De SER onderschrijft het belang van een rookvrije omgeving voor eenieder. Het per landsbesluit aanwijzen van categorieën vergunninghouders voor publiek toegankelijke ruimten die onder de werkingssfeer van het tabaksverbod vallen brengt volgens de SER een reëel risico van uitsluiting van bepaalde categorieën vergunninghouders met zich mee, waardoor een rookvrije omgeving niet voor eenieder gegarandeerd is.

De SER geeft in overweging om in de initiatief-landsverordening de reikwijdte van de werkingssfeer van het tabaksverbod op te nemen en deze niet middels een landsbesluit te bepalen.

Naar het oordeel van de SER is daarbij de afbakening van de publiek toegankelijke ruimten tot die waarvoor een vergunning krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao vereist is, te beperkt.

De vergunningen die krachtens de Vergunningslandsverordening vereist zijn regelen het recht op de verkoop van spijzen, sterke drank, zwak-alcoholische drank, alcoholvrije drank, voor consumptie bestemd ijs of soortgelijk artikel, en het recht op het verlenen van huisvesting met bediening tegen vergoeding in een hotel of logement. De vergunningen die vanwege de Vergunningslandsverordening worden uitgegeven zijn:

- hotelvergunning;
- koffiehuisvergunning;
- sociëteitvergunning;
- grossiersvergunning;
- slijtvergunning;
- bierhuisvergunning;
- logementvergunning;
- restaurantvergunning A;
- restaurantvergunning B; en
- ijshuisvergunning.

De vergunning die krachtens de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao vereist is, regelt het recht om een casino te exploiteren, waarbij casino gedefinieerd wordt als een in of aan een hotel verbonden ruimte of inrichting, waar hazardspelen bedrijfsmatig worden georganiseerd.

De afbakening van de publiek toegankelijke ruimten tot die waarvoor een vergunning krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao vereist is, betekent dat andere openbare plaatsen zoals bijvoorbeeld winkels, winkelcentra, recreatieparken, attracties, musea en bioscopen niet onder de werkingssfeer van het tabaksverbod zouden komen.

De SER acht het van belang dat ook in deze openbare plaatsen een rookvrije omgeving wordt gegarandeerd en acht daarom een uitbreiding van de toepassing van het verbod op het gebruik van tabaksproducten noodzakelijk

De SER geeft dan ook in overweging om artikel 3a, eerste lid, van de initiatief ontwerplandsverordening zodanig te redigeren dat het artikel van toepassing wordt op álle publiek toegankelijke ruimten waarvoor een economische (exploitatie-)vergunning noodzakelijk is.

3.3 Alternatieve rookproducten

Wereldwijd wordt getracht het tabaksgebruik en de hinder die ervan wordt ondervonden, terug te brengen. Bewustzijnscampagnes met betrekking tot de negatieve invloeden van het gebruik van tabaksproducten en wetgeving die ertoe leidt dat op veel plaatsen een rookverbod van kracht is hebben er mede toe geleid dat alternatieven voor het roken van tabak zijn ontwikkeld. De e-sigaret, de sisha-pen en de sisha waterpijp zijn hier voorbeelden van.

De overeenkomst tussen voornoemde alternatieve rookproducten is dat er géén tabak wordt gebruikt. In de plaats van tabak worden kunstmatige ingrediënten gebruikt waar al dan niet nicotine aan is toegevoegd. Vaak worden deze rookproducten als gezond alternatief beschouwd. Volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) zijn er wel degelijk gezondheidsrisico's verbonden aan de e-sigaret, de sisha-pen en de sisha waterpijp, zowel voor de gebruiker als voor de meerokers, vanwege de nicotine en kankerverwekkende stoffen die vrijkomen bij gebruik van deze alternatieven.⁵ Ook de U.S. Food and Drug Administration wijst op de potentiële gezondheidsrisico's als gevolg van het gebruik van e-sigaretten.⁶

De SER geeft in overweging om vanwege de gezondheidsrisico's verbonden aan de e-sigaret, de sisha-pen en de sisha waterpijp in de initiatief-ontwerplandsverordening de definitie van tabaksproducten uit te breiden met "alternatieve rookproducten". Onder alternatieve rookproducten dient te worden verstaan producten zoals, maar niet beperkt tot, de e-sigaret, de sisha-pen en de sisha waterpijp.

Overigens vraagt de SER aandacht van de initiatiefnemer voor het voorstel om de waterpijp onder tabaksproducten te brengen. De voorgestelde uitbreiding met de waterpijp acht de SER minder noodzakelijk omdat de waterpijp traditioneel met een tabaksproduct wordt gevuld en aldus reeds onder de werkingssfeer van de Landsverordening beperking tabaksgebruik valt.

⁵ RIVM E-sigaretten factsheet (http://www.rivm.nl/Onderwerpen/T/Tabak/Nieuwe_producten/e_sigaret)

⁶ FDA Warns of Health Risks Posed by E-Cigarette (<http://www.fda.gov/ForConsumers/ConsumerUpdates/ucm173401.htm>)

3.4 Inwerkingtreding

In artikel II van de initiatief-ontwerplandsverordening wordt bepaald dat de inwerkingtreding van de Landsverordening plaatsvindt op een bij landsbesluit nader te bepalen tijdstip, dat bovendien voor de verschillende artikelen verschillend kan worden vastgesteld.

Hierdoor is volgens de SER de reële kans aanwezig dat de Landsverordening of delen ervan eventueel niet zal/zullen worden uitgevoerd of met veel vertraging. De SER acht deze ontwikkeling niet wenselijk.

Voor de SER is het noodzakelijk dat de vergunninghouders in staat worden gesteld zich voldoende voor te kunnen bereiden op de implementatie van de door hen te treffen maatregelen. Een tijdige aankondiging van de uitbreiding en sanctionering van het verbod op het tabaksgebruik is naar de mening van de SER noodzakelijk, waarbij de initiatiefnemer tevens in overweging kan nemen om een periode van dispensatie op te nemen.

De SER geeft hierbij in overweging om het tijdstip van de inwerkingtreding van de Landsverordening middels een concrete termijntelling in de Landsverordening op te nemen.

3.5 Begrippenkader

- In Artikel I onderdeel B wordt het begrip "openbare gebouwen" in artikel 2, eerste lid, van de Landsverordening beperking tabaksgebruik vervangen door het begrip "openbare gebouwen en openbaar vervoer". Een nadere omschrijving van het begrip openbaar vervoer wordt niet gegeven. De SER acht het imperatief dat het begrip "openbaar vervoer" wordt opgenomen in de begripsbepaling in artikel 1 van de Landsverordening tabaksgebruik.
- In Artikel I onderdeel A, derde lid, sub e betreft de invoeging van een nieuw onderdeel aan de begripsomschrijving, te weten publiek toegankelijke ruimten waarvoor krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao een vergunning vereist is.

De SER constateert dat Artikel I onderdeel A, derde lid, sub e geen begripsomschrijving betreft en geeft derhalve in overweging om dit onderdeel niet in de begripsomschrijving op te nemen.

3.6 Financiële gevolgen

In de financiële paragraaf van de memorie van toelichting ontbreekt een overzicht van de kosten verbonden aan de uitvoering van de wijziging van de Landsverordening. Ingevolge artikel 11 van de Landsverordening comptabiliteits voorschriften Curaçao (A.B. 2010, no 87) dient in de toelichting bij het ontwerp van een Landsverordening, waarin nieuwe beleidsvoornemens of toezeggingen met betrekking tot het te voeren beleid worden uitgewerkt, een afzonderlijk deel te worden opgenomen waarin de financiële gevolgen voor en de dekking door het Land worden vermeld.

De SER acht met name een specificatie van de kosten verbonden aan voorlichting en toezicht op de naleving van de Landsverordening en het openstellen van een klachtenlijn van belang.

Overigens vraagt de SER aandacht van de initiatiefnemer voor mogelijke financiële consequenties voor de overheidsinkomsten

4. Conclusie

Aan de orde is de initiatief ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik. De SER heeft het adviesverzoek met betrekking tot de initiatief ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik ontvangen op 23 januari 2014.

De initiatief ontwerplandsverordening strekt tot het uitbreiden van de Landsverordening beperking tabaksgebruik en beoogt een verhoogde bescherming van personen die ongewild blootgesteld worden aan de gevaren van het meeroken.

De initiatiefnemer hanteert het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging als richtsnoer. In de memorie van toelichting wordt ingegaan op de verschillende maatregelen met betrekking tot de vermindering van de vraag naar tabak die in het WHO-Kaderverdrag zijn opgenomen en bevat veel beleidsaanbevelingen met betrekking tot die maatregelen.

De initiatiefnemer kiest er echter voor om slechts één maatregel van het WHO-Kaderverdrag verder in wetgeving uit te werken, te weten bescherming tegen de blootstelling aan tabaksrook.

De SER dringt, teneinde de bevolking te beschermen tegen de verwoestende gezondheidseffecten en sociale, milieu- en economische gevolgen van tabaksconsumptie en blootstelling aan tabaksrook, aan op een verdere ontwikkeling van een wettelijk kader voor maatregelen ten behoeve van tabaksontmoediging, waarbij naar de mening van de SER het WHO-Kaderverdrag inderdaad als uitgangspunt kan dienen.

Daarbij geeft de SER de regering in overweging de mogelijkheid te onderzoeken om het WHO-Kaderverdrag alsnog te ratificeren.

In de memorie van toelichting stelt de initiatiefnemer een uitbreiding van het tabaksverbod met alle publiek toegankelijke ruimten en het openbaar vervoer wenselijk te achten.

De SER onderschrijft het belang van een rookvrije omgeving voor eenieder. Naar het oordeel van de SER is daarbij de voorgestelde afbakening van de publiek toegankelijke ruimten tot die waarvoor een vergunning krachtens de Vergunningslandsverordening en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao vereist is, te beperkt. De afbakening van de publiek toegankelijke ruimten tot die waarvoor een vergunning krachtens de Vergunningslandsverordening, zoals hotels, café's en restaurants, en de Eilandsverordening Casinowezen Curaçao vereist is, betekent dat andere openbare plaatsen zoals bijvoorbeeld winkels, winkelcentra, recreatieparken, attracties, musea en bioscopen niet onder de werkingssfeer van het tabaksverbod zouden komen.

De SER acht het van belang dat ook in deze openbare plaatsen een rookvrije omgeving wordt gegarandeerd en acht daarom een uitbreiding van de toepassing van het verbod op het gebruik van tabaksproducten noodzakelijk.

De SER geeft dan ook in overweging om artikel 3a, eerste lid, van de initiatief ontwerplandsverordening zodanig te redigeren dat het artikel van toepassing wordt op alle publiek toegankelijke ruimten waarvoor een economische (exploitatie-)vergunning vereist is.

De initiatiefnemer laat bovendien de definitieve beslissing, om te bepalen welke publiek toegankelijke ruimten onder de werking van het tabaksverbod komen, over aan de regering.

Het per landsbesluit aanwijzen van categorieën vergunninghouders voor publiek toegankelijke ruimten die onder de werkingssfeer van het tabaksverbod vallen brengt volgens de SER een reëel risico van uitsluiting van bepaalde categorieën vergunninghouders met zich mee, waardoor een rookvrije omgeving niet voor eenieder gegarandeerd is.

De SER geeft in overweging om de reikwijdte van de werkingssfeer van het tabaksverbod in de Landsverordening zelf op te nemen en niet middels een landsbesluit te bepalen.

Wereldwijd wordt met wetgeving en bewustwordingscampagnes getracht het tabaksgebruik en de hinder die ervan wordt ondervonden terug te brengen. In reactie op deze ontwikkelingen zijn alternatieven voor het roken van tabak ontwikkeld. De e-sigaret, de sisha-pen en de sisha waterpijp zijn hier voorbeelden van. Hoewel deze rookproducten vaak als gezond alternatief worden beschouwd, wijzen zowel het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) als de U.S. Food and Drug Administration op de gezondheidsrisico's verbonden aan de e-sigaret, de sisha-pen en de sisha waterpijp.⁷

De SER geeft in overweging om vanwege de gezondheidsrisico's verbonden aan de e-sigaret, de sisha-pen en de sisha waterpijp de definitie van tabaksproducten uit te breiden met "alternatieve rookproducten" en voornoemde producten als niet limitatieve opsomming toe te voegen aan de begripsomschrijving.

In de initiatief ontwerplandsverordening wordt voorgesteld om de waterpijp onder tabaksproducten te brengen. De voorgestelde uitbreiding met de waterpijp acht de SER minder noodzakelijk omdat de waterpijp traditioneel met een tabaksproduct wordt gevuld en aldus reeds onder de werkingssfeer van de Landsverordening beperking tabaksgebruik valt.

In artikel II van de initiatief-ontwerplandsverordening wordt bepaald dat de inwerkingtreding van de Landsverordening gebeurt op een bij landsbesluit nader te bepalen tijdstip, dat bovendien voor de verschillende artikelen verschillend kan worden vastgesteld.

Om te voorkomen dat de Landsverordening of delen ervan eventueel niet zal/zullen worden uitgevoerd of met veel vertraging, geeft de SER in overweging om het tijdstip van de inwerkingtreding van de Landsverordening middels een concrete termijnstelling in de Landsverordening op te nemen.

Er is geconstateerd dat een overzicht van de kosten, verbonden aan de uitvoering van de wijziging van de Landsverordening, ontbreekt in de financiële paragraaf van de memorie van toelichting.

Ingevolge artikel 11 van de Landsverordening comptabiliteits voorschriften Curaçao dient in de toelichting bij het ontwerp van een Landsverordening, waarin nieuwe beleidsvoornemens of toezeggingen met betrekking tot het te voeren beleid worden uitgewerkt, een afzonderlijk deel te worden opgenomen waarin de financiële gevolgen voor en de dekking door het Land worden vermeld.

De SER vraagt de aandacht van de initiatiefnemer van de initiatief ontwerplandsverordening voor de in dit advies gegeven standpunten inzake de initiatief ontwerplandsverordening tot

⁷ RIVM E-sigaretten factsheet (http://www.rivm.nl/Onderwerpen/T/Tabak/Nieuwe_producten/e_sigaret);
FDA Warns of Health Risks Posed by E-Cigarettes
(<http://www.fda.gov/ForConsumers/ConsumerUpdates/ucm173401.htm>)

wijziging van de Landsverordening beperking tabaksgebruik (P.B. 1996, no. 55) en geeft de initiatiefnemer in overweging om de initiatief ontwerplandsverordening op deze punten nader te doen analyseren en motiveren alvorens deze ter behandeling aan de Staten van Curaçao voor te leggen.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De fungerend Voorzitter,

mr. J.H. Jacobs

De Secretaris,

mw. drs. J.J. Provence